

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 11) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac mae wedi'i osod gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 11) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

4 Mehefin 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i Senedd Cymru

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan y weithdrefn frys a amlinellir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb fod drafft wedi'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo ganddi. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, oherwydd brys, ei bod yn angenrheidiol gwneud y Rheoliadau heb i drafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir gweithredu mesurau iechyd y cyhoedd er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad a berir i iechyd pobl gan y coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion sydd wedi'u nodi yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad presennol a berir gan y coronafeirws.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwytod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Mae'r Rheoliadau diwygio hyn yn lleihau ymyrraeth y cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau â'r hawliau unigol hynny.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf 1984, a rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Reoliadau.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Roedd y prif Reoliadau a wnaed ar 18 Rhagfyr 2020 yn nodi cyfyngiadau a gofynion a fydd yn berthnasol i bedair gwahanol Lefel Rhybudd a chaiff y Lefelau Rhybudd eu hamlinellu yn y [Cynllun Rheoli'r Coronafeirws](#). Diweddarwyd y cynllun hwn ar 19 Mawrth 2021.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Reoliadau ac yn darparu o 6.00am ar 7 Mehefin 2021 bod y cyfyngiadau a'r gofynion yn Atodlen 1 i'r Rheoliadau hynny'n gymwys i Gymru gyfan. Fodd bynnag, er mwyn symud i Lefel Rhybudd 1 o Gynllun Rheoli'r Coronafeirws yn raddol, mae'r cyfyngiadau a'r gofynion yn Atodlen 1 yn cael eu diwygio mewn ffyrdd amrywiol. Mae Atodlen 1, fel y'i diwygiwyd, yn darparu:

- bod cynullïadau dan do mewn anheddau preifat yn parhau wedi'u cyfyngu i aelodau un aelwyd neu aelwyd estynedig yn unig. Fodd bynnag, caiff aelwydydd estynedig bellach gynnwys hyd at dair aelwyd ac un aelwyd anghenion llesiant (y cyfeirir ati weithiau fel swigen gefnogaeth).
- bod hyd at bedwar o bobl sy'n rhannu cyfleusterau byw yn gallu ymgynnull dan do mewn annedd preifat. Mae hyn yn ddiwygiad i Atodlen 1 a bydd yn parhau nes i Gymru symud i Lefel Rhybudd 1 o'r Cynllun Gweithredu. Yr adeg honno, bydd hyd at chwe pherson (nad ydynt o'r un aelwyd neu aelwyd estynedig) yn cael ymgynnull mewn anheddau preifat.
- bod hyd at 30 o bobl yn gallu cwrdd mewn unrhyw safle yn yr awyr agored, gan gynnwys mewn gerddi preifat ac mewn safleoedd rheoleiddiedig.

Mewn perthynas â digwyddiadau:

- gellir cynnal digwyddiadau a chynullïadau rheoleiddiedig yn yr awyr agored ar gyfer hyd at 4,000 o bobl (ar gyfer digwyddiadau lle mae pobl yn sefyll ar eu traed) a 10,000 (ar gyfer digwyddiadau lle mae pobl yn

eistedd). Bydd capasiti gwirioneddol digwyddiad yn dibynnu ar ei asesiad risg. Nid oes terfyn ar nifer y bobl y gall mynychwr mewn digwyddiad ymgynnull â hwy, ond rhaid i drefnwyr y digwyddiad gymryd pob cam rhesymol i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws.

- yn amodol ar eithriadau, ni chaiff neb drefnu digwyddiad dan do. Mae'r eithriadau'n cynnwys dathliadau dan do mewn safleoedd priodas rheoleiddiedig, ffurfiad partneriaeth sifil neu seremoni briodas arall, a dathliadau dan do ar safleoedd o'r fath o fywyd person ymadawedig. Maent hefyd yn cynnwys cynulliadau rheoleiddiedig dan do. Ym mhob un o'r achosion hyn, gall uchafswm o 30 o bobl fod yn bresennol.
- Rhaid i ranciau sglefrio iâ barhau i fod ar gau.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio'r prif Reoliadau i wneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol, gan gynnwys i nodi'r un darpariaethau ar gyfer digwyddiadau sydd yn Atodiad 1 yn Atodiad 2 i 4 hefyd. Yn ogystal, maent yn egluro bod yr eithriad i'r gofyniad i weini wrth y bwrdd mewn sinemâu, theatrau a meysydd chwaraeon ddim ond yn gymwys pan fo person yn eistedd i wyllo'r digwyddiad perfformio neu chwaraeon, ac yn ymestyn yr eithriad hwnnw i bobl sy'n mynd i gynulliad neu ddiwyddiad rheoleiddiedig yn yr awyr agored.

5. Ymgynghori

O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i fynd i'r afael â'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.